

Намаз бейиш ачкычы

Эй замандаш сен эңсеген бак кушу
Бейиш болот жыргалдардын жакшысы
Акыл калчап азыртадан камдап ал
Билсең, эгер Намаз Бейиш ачкычы

Кабар берип Жараткандын жарчысы
Ыйман деди эки дүйнө бактысы
Ыйман менен чын жүрөктөн окулган
Намаз деди чын Бейиштин ачкычы

Исламдын ыймандан соң, баскычы
Изги иштердин баарынан эң, жакшысы
Намаз болот эгер билсең замандаш
Ошон үчүн ал Бейиштин ачкычы

Кел замандаш баарын коюп жакшысы
Бакыт үйү Бейиш көздөй баш бурчу
Башка жолдун кереги не биз үчүн
Эгер болсо Намаз - Бейиш ачкычы

Муратбек Жумабайтегин

Акыркы мезгидерде намаз окугандардын саны арбып баргандыктан Намаздык жөнүндө кыргыз тилинде жазылган китептер өтө сейрек кездешет.

Ошондуктан көптөгөн окурмандардын суроо өтүнүчтөрү менен **«Намаз бейиш ачкычы»** толуктоолор жана кошумчалар менен кайрадан басмага даярдалды.

Ушул кетеп себеп болуп беш убак намазды окуп Аллах тааланын чыныгы момун - мусулман пендеси болушуңарды Жараткандан сурайбыз.

«Ассалам» комдук фондунун аялдар
боюнча кеңешчиси Сурия Иминова

Автор: Калыбек Үркүнбаев
Редактор: Муратбек Жумабайтегин
Басмага даярдаган: Төлөгөн Атыкулов

Ислам жана Ыймандын шарттары

Ислам дини - тынчтыкка, тазалыка, адамдык сапатка, мээримдүүлүккө, мекенди сүйүүгө, илим алууга, чакырган дин. Бул дин инсанды эки дүйнөдө тең бактылуу кылат.

Ислам дининин түркүктөрү

- 1. Ыйман келтирүү**
- 2. Бир күндө беш маал намаз окуу**
- 3. Рамазан айында отуз күн орозо тутуу**
- 4. Зекет берүү**

Зекет исламда мал - дүйнө, байлык менен ибадат кылуу болуп саналат. Белгиленген өлчөмдөгү мүлккө байлыгы жеткен мусулмандарга жылына бир жолу кембагалдарга зекет берүү парыз.

5. Ажылык

Бул амал - байлыгы ажы сапарынын каражатына жетишээрлик мусулмандарга гана парыз кылынган.

Ыймандын шарттары жетөө болуп алар:

- 1. Аллахтын бар жана бир экенине ишенүү.**
- 2. Аллахтын периштелерине.**
- 3. Аллахтын китептерине.**
- 4. Аллахтын пайгамбарларына.**
- 5. Акырет күнүнө.**
- 6. Тагдырдын жакшы жана жамандыгы Аллахдан экенине.**
- 7. Өлгөндөн кийин кайра тирилүүгө.**

Ыйман келмеси

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

Ла илааха иллаллоху, Мухаммадур расулуллох

«Аллахдан башка сыйынууга татыктуу зат жок, Мухаммад Аллахдын элчиси».

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

«Ашхаду ал - лаилааха иллАллоху ва ашхаду анна Мухаммадан абдуху ва росулуху»

«Аллахдан башка сыйынууга татыктуу зат жок жана Мухаммад Аллахдын кулу жана элчиси экендигине күбөлүк беремин»

Таарат

Ислам дини дене жана дилдин тазалыгына чоң көңүл бура турган дин. Сүйүктүү Пайгамбарыбыз Мухаммад саллоллоху алайхи ва саллам бизге осуят кылып деди:

«Кудуретиңер жеткенче тазалыкка көңүл бургула, анткени, Аллах таала ислам динин тазалыктын (үстүнө) курду. Бейишке дагы таза болгондор гана киришет»¹.

Аллах таала өзүнүн Ыйык китеби болгон Куран Каримдин Маида сүрөсүнүн 6 - аятында таарат алууга буйуруп ушундай дейт:

«Эй, ыймандуу пенделер! Намазга турганыңарда жүзүңөрдү жана колуңарды чыканактарына чейин жуугула, башыңарга масх тарткыла жана буттарыңарды кызыл ашыкка чейин жуугула!».

¹ «Жаамиус - Сагиир»: 1-том. 133-бет.

Намаздын алты түркүгү:

1. Такбири тахриманы айтуу.
 2. Кыям (тик туруу).
 3. Кыраат.
 4. Рүкү.
 5. Сажда.
 6. Каада (Намаздын акырындагы отуруу)
- Төмөндөгүлөр дагы парыз болуп алар:**
1. Илим алуу.
 2. Амр маруф жана нахий мункар (жакшылыкка буйуруп жамандыктан кайтаруу)
 3. Адал мээнет кылуу.
 4. Ырыскыны адал мээнет менен табуу.
 5. Шарият адал деген нерселерди жеп-ичүү.

6. Тагдырдын жакшы жаманына
7. Өлүмдөн кийин кайра тирилүүгө ишенүү.

Таараттын парызы төртөө:

1. Бетин чач өскөн жерлерге чейин жана ээгинин алдына жана кулактарга чейин жуумак.

2. Колдорун чыканактары менен кошо жуумак.
3. Баштын төрттөн бирине масх тартуу.
4. Бутту кызыл ашыктарын кошуп жуумак.

Гусулдун парыздары

1. Оозду жакшылап чайкоо.
2. Мурунду атыштыра суу менен чайкоо.
3. Дененин кургак жерин калтырбастан чайкоо.

Таяммумдун парыздары

1. Ниет кылуу.
2. Таза топуракты ниет кылуу.
3. Эки колду таза топуракка уруп бетке сүртүү.
4. Колду дагы топуракка уруп, чыканакты кошуп (оболу оң колду, анан сол колду) сүртүү.

Намаздын парыздары он эки:

Аптоо намаздын ичинде, ал эми алтоо намаздын сыртында. Намаздын сыртындагылар «шарт» ал эми намаздын ичиндегилер «түркүгү» деп аталат.

Намаздын алты шарты:

1. Таараты жоктор таарат алышы, жунуп болгондор гусул кылышы.
2. Дене, кийим жана намаз окула турган жердин таза болушу.
3. Авраттын жабык болушу.
4. Кыбылага карап туруу.
5. Намазды өз убактыларында окуу.
6. Окуй турган намазына ниет кылуу.

Ыйык динибиздин түркүгү болгон намазды аткаруу үчүн албетте таараттуу болуу шарт экени ушул аятта даана баяндалган.

Таарат алуунун тартиптери

1. Оболу таарат алууга ниет кылып. **«Аузу биллахи ми-наш шайтонир рожийм. Бисмиллахир рохмаанир ро-хийм»** - деп айтат.

2. Эки колун кызыл ашыкка (муунга) чейин 3 жолу жууп. Бармакта шакек болсо, кыймылдатып астына суу жеткизет.

3. Оң колу менен оозго суу алып, оң колдун баш бармак жана сөөмөйү менен тиштерди тазалап (ышкалап) 3 жолу жууйт.

4. Оң кол менен мурунга суу алып, сол кол менен 3 жолу кагат

5. Бетти (эки кулактын ортосу, пешенеден ээктин астына чейин) жууйт.

6. Оболу оң кол андан соң сол кол чыканакка чейин ышкалап жуулат.

7. Эки колду суулап ылдыйкы үч бармак менен маңдайдагы чач өскөн жерден баштап арка тарапка жүргүзүлөт.

8. Сөөмөй менен кулактардын ичине, баш бармак менен кулактын аркасына сүртүлөт.

10. Манжалардын аркасындагы ным менен мойунга сүртөт.

11. Сол кол менен (оболу оң бутту) кызыл ашыкка чейин бармактардын арасы ышкаланып 3 жолу жуулат.

12. Сол бут дагы кызыл ашыкка чейин бармактардын арасы ышкаланып 3 жолу жуулат.

13. Тырмактарга сүртүлгөн лак, теридеги ар түрдүү бой-окторду кетирбестен алынган таарат кабыл болбойт. Таарат алып жатканда сүйлөбөй, ашыкча суу иштетпей үстү башына суу чачыратпоо керек.

Тааратты буза турган иштер

1. Денеден кан же ириң чыгып агып кеткен болсо.
2. Ооз толтуруп кусуу.
3. Аркадан желдин чыгуусу.
4. Чоң же кичине нажастын чыгуусу.
5. Эстен тануу. (эси ооп калса)
6. Тиштин мүлкү канап, түкүргөндө түкүрүктүн түсү кызыл болсо.
7. Намаз окуп жатып, жанындагы адам уга турган даражада күлүү.

Гусул

Уйкуда түшүркөп калганда, аялы менен кошулгандан кийин, аялдар айыз көргөндөн кийин же төрөттөн кийинки ни-фастан кийин гусул (бүтүн денени суу менен чайкап жуу) парыз болот. Мындан тышкары ар жума жана айт намаздарына чейин гусул кылуу сүннөт амалдарынан болуп, Пайгамбарыбыз саллоллоху алайхи ва саллам аткарып жүргөн амалдардан саналат.

Гусулдун парыздары

1. Оозго суу алып гаргара кылып жууп чайкоо.
2. Мурундун каңылжарына чейин суу алып чайкоо.
3. Бүт денени тазалап жууш.

Гусул төмөндөгү тартипте аткарылат

1.«Бисмиллахир рохманир рохим» - деп, гусулга ниет кылынат.

Ыйман мужмал

Ааманту биллахи кама хува би асмаихи ва сифатиhi ва кобилту жамииа ахкамиhi ва арканиhi.

«Аллахты ысым - сыпаттары менен тааныдым жана бардык буйурган өкүмдөрүн кабыл кылдым».

Ыйман муфассал

Ааманту биллахи ва малаикатиhi ва кутубиhi ва русулиhi вал явмил ахири вал кодари хойриhi ва шарриhi миналлохи таала вал баси бадал мавти.

«Аллахга, анын периштелерине, китептерине, пайгамбарларына, акырет күнүнө, жакшылык жана жамандык Аллахтын каалоосу менен гана болушуна жана өлүмдөн кийин кайрадан тирилүүгө ишендим».

Кырк парыз

Исламда беш парыз бар:

1. Аллахка ыйман келтирүү.
2. Бир суткада беш убак намаз окуу.
3. Бир жылда отуз күн орозо тутуу.
4. Байлыгы белгилүү өлчөмгө жеткендер зекет берүү.
5. Байлыгы жол каражатына жеткендер Ыйык Меккеге ажылык сапарга өмүрүндө бир жолу баруу.

Ыйманда жети парыз бар:

1. Аллахтын бар жана бир экенине чын көңүлдөн ишенүү.
2. Периштелерине
3. Китептерине
4. Пайгамбарларына
5. Акырет күнүнө

«Оо Аллахым, Седен өзүм билип туруп Сага бир нерсени шерик кошуп койуудан сакташыңды сураймын. Жана билбестен Сага шерик кошуп койгон болсом кечирүүңдү сураймын. Албетте, Сен кайып иштерди Билүүчү Затсың.

5. Ыстыгфар келмеси

Астагфируллох, Астагфируллох, Астагфируллоха тала мин кули занбин азнабтуху амдан ав хото ан, сир-ран ва аланиях. Ва атуубу илайхи миназ занбиллазии аламу ва миназ занбиллазии лаа алам. Иннака анта алламул гуйуб.

«Аллахдан күнөөлөрүмдү кечирешин сураймын, Аллахдан күнөөлөрүмдү кечирешин сураймын, Аллахдан күнөөлөрүмдү кечирешин сураймын. Аллах тааладан атайлап же адашып, жашыруун же ашкере кылган бардык күнөөлөрүмдү кечирешин сураймын. өзүм билген жана билбеген күнөөлөрдөн Аллахга кайтамын. Албетте, Сен кайыптарды Билүүчү Затсың».

6. Тамжид келмеси

Субханаллох вал хамду лиллах ва лаа илааха иллаллоху валлоху Акбар. Лаа хавла ва лаа куввата илла биллахил алиййил азиим. Маа шаа Аллоху каана ва маа лам яша лам якун.

«Аллах кемчилдиксиз аруу- таза жана мактоолор Аллахга гана таандык. Аллахдан башка сыйынууга татыктуу кудай жок. Аллах улук. Күч кудурет жана улуктук Аллахдан башкада жок. Аллах эмнени кааласа, болот, эмнени каалабаса болбойт».

2.«Навайту ан агтасила гуслан минал жанабати рафан, лил хадаси истибахатан, ва лис солати тахаратан лил бадани такоррубан миналлохи таала Аллоху Акбар!».

Мааниси:

«Жанабаттан тазаланып, намаз жана куран окуп, Аллахга жакын болуу үчүн жуунуп тазаланууга ниет кылдым».

3.Колду жуугандан кийин денени же ич кийимди манийге (спермага) окшогон нажас нерселерден тазалоо.

4.Гусул төмөнкү тартипте аткарылат: Оболу башка андан соң оң жана сол желкеге суу куйулуп, бардык денени жакшылап жууйт. Денеде ийненин учундай кургак жер калса дагы гусул толук болбойт.

Таяммум

Аллах таала Ниса сүрөсүнүн 43- аятында ушундай дейт: **«Эгерде бейтап же сапарда болсоңор же силерден бир киши даарат канадан чыккан болсо же аялдарыңар менен жакындашкан (жыныстык алакада) болсоңор, (айтылып өткөн абалдарда) суу таба албасаңар, таза топурак менен таяммум кылып жүзүңөргө жана колдоруңарга сүрткүлө. Албетте, Аллах (күнөөлөрдү) өтүүчү жана кечирүүчү».**

Таяммум кылууда тааратка же гусулга деп ниет кылынат. Экөөнү тең кошуп ниет кылса да болот.

Таяммум кылуунун тартиби төмөндөгүдөй:

1. Жеңди чыканакка чейин түрүп, «Таарат же гусул үчүн таяммум алууну ниет кылдым» - деп көңүлдөн өткөзөт.

2. «Аузу биллахи минаш шайтонир ражиим. Бисмилла-хир рахмаанир рахиим» - деп колдордун бармактары ачык абалда, топурак же чаңга бир жолу урулат.

3. Алакан менен бетке масх тартылат. (сылайт).

4. Колдорду экинчи жолу топурак же чаңга уруп, сол колдун алаканы менен оң колду чыканагы менен кошуп, оң колдун алаканы сол колду чыканагы менен масх тартылат. (сылайт).

Таяммумду буза турган нерселер

1. Тааратка жеткидей суу табылганда,
2. Денедеги жараат же (башка) үзүр себептүү таяммум алган кишиден бул нерселердин кетүүсү.
3. Тааратты буза турган нерселер таяммумду да бузат.

Аялдарга таандык маселелер

Балакат жашына жеткен кыздар жана аялдарга таандык үч (абал) маселе бар.

1. Айыз көрүү (этек кир)

Айыз эң азы үч күн, көбү он күн арлыгында белден келе турган кан. Бул күндөрдө кан тынымсыз келбестен, арасында токтошу да мүмкүн. Бирок арасындагы бул күндөр да айыз күндөрү болуп саналат. Айыз күндөрү төмөндөгү (нерселерди) амалдарды аткаруу мүмкүн эмес:

1. Намаз окуу.
2. Орозо тутуу.
3. Куран окуу. Бирок айыз абалындагы Куран мугалими, Куран окуш ниети менен эмес окуучуга үйрөтүү максатында сөзмө - сөз Куран үйрөтүшү мүмкүн.

Алты дин келмеси

1. Тоййиба келмеси

Лаа илааха иллаллоху Мухаммадур расулуллох.

«Алладан башка сыйынууга татыктуу кудай жок. Мухаммад Алланын элчиси!»

2. Шахадат (күбөлүк) келмеси

Ашхаду аллаа илаха иллаллооху ва ашхаду анна Мухаммадан абдуху ва расулух.

«Аллахдан башка сыйынууга татыктуу кудай жок деп жана Мухаммад Аллахтын пендеси жана пайгамбары экенине күбөлүк берем».

3. Тавхид келмеси

Ашхаду алла илааха иллаллооху вахдаху лаа шариикалах лахул мулку ва лахул хамду юхийу ва юмииту ва хува хайулу лаа ямууту биядихил хойру ва хува алаа кулли шайин кодиир.

«Шериги болбогон жалгыз Аллахдан башка (Илах-кудай) жок деп күбөлүк берем. Мулк Алланыкы, мактоо дагы Аллахга гана таандык. (Ал) тирилтүүчү жана өлтүрүүчү. Бирок өзү тириүү (эч качан) өлбөйт. Жакшылыктар анын колунда гана ошондой эле Ал бардык нерсеге кадыр (кудурети жетет).

4. Раддил куфр келмеси

«Аллохумма инни аузу бика мин ан ушрика бика шайан ва ана аламу. Ва астагфирука Лима ла алам. Иннака анта алламул гуйуб».

Муса алайхис саламдын дубасы:

«Эй, Раббым, дилимди кең кылгын. Ишимди жеңил кылгын. Тилимден түйүндү - сакоолукту чечип жибергин. Алар, (коомум) сөзүмдү түшүнсүн»

(Тоха: 25-28).

«Оо, Раббым, өзүң мен үчүн эмне жакшылык (ырыскы) түшүрсөң, ошого муктажмын»

(Касас: 21).

Юнус алайхис саламдын дубасы:

«Эч кандай кудай жок, бирок өзүң гана барсың, эй аруу-таза Раббым, чындыгында мен өзүмө (өз жаныма) жабыр кылуучулардан болуп калдым».

(Анбия: 87).

Закария алайхис саламдын дубасы:

«Оо, Раббым, мени жалгыз таштап койбо (мага өз алдыңдан бир мураскор перзент бер), өзүң мураскорлордун жакшыраагысың».

(Анбия: 89).

«Оо, Раббым, мага да өз алдыңдан бир аруу-таза перзент тартуу кыл! Албетте, Сен дуба - жалбарууларымды угуучусуң»

(Аали Имран: 38).

Аалым - уламаалардын дубасы:

«Оо, Аллахым, бизди туура жолго салганыңдан кийин, эми дилдерибизди акыйкат жолдон адаштырба жана бизге өз рахматыңды атаа кыл!» Омиийн.

4. Ыйык Куранды кармоо. (Тышталбаган болсо).

5. Каабаны тооп кылуу.

6. Мечитке кирүү.

7. Эри менен кошулуу. (Жыныстык алака жасоо).

Аялдар «ай көргөн» күндөрү окуй албаган намаздарынын казасын окушпайт. Бирок тута албаган орозолорунун казасын кийин тутушат. Тактап айта турган нерсе, бойунда бар аялдар айыз көрбөйт.

2. Нифас

Аялдарда төрөгөндөн кийин белден кырк күнгө чейин келе турган кан - нифас каны болуп саналат. Бул кан кырк күнгө жетпей дагы токтошу мүмкүн. Кан токтогон күнү гусул кылып, ибадаттарды аткара берет. Эгерде кырк күн ичинде дагы башталып калса, кан токтогон алдынкы күндөр дагы нифас абалындагы күндөр болуп саналат. Айыз күндөрүндөгү тыйуу салынган (арам саналган) амалдар, нифас абалында да тыйуу салынат.

3. Истихаза

Оору себептүү аялдарда жатындан тышкары, тамырдан келген кан истихаза деп аталат. Айыз күнүнөн он күндөн кийин жана үч күндөн аз мөөнөттө келген, төрөгөндөн кийинки нифастын кырк күндөн ашык мөөнөттө келиши кан жана боюнда бар мезгилде келген суюктуктар **истихаза** болуп эсептелет. Мындай абалда аялдар намаз окуй беришет. Ошондой эле истихаза канынын түсү ачык кызыл жана суюк болот.

Намаз

Намаз - ислам дининин негизги шарттарынын бири болуп эсептелет. Намаз Аллах тааланын берген чексиз нематтарына пенделеринин ыраазычылык (шүгүрчүлүк) билдирүүсү. Намаз ибадатын аткаруу менен пенденин Аллах тааланын алдындагы даражасы көтөрүлөт. Намаз окугандар акырет жашоосуна даярдык көрүп барышат. Түрдүү шылтоолор менен намаз окубай жүргөн киши Аллахтын буйругуна каршы чыккан болуп, чоң күнөө кылган болуп эсептелет. Куран Каримде намаз окууга буйурган көптөгөн аяттар бар. Алардан кээ бири төмөндөгүлөр:

«Намазды толук аткаргыла! Зекетти бергиле жана рүкү кылуучулар менен бирге рүкү кылып сыйынгыла»¹

«Намазды толук аткаргыла жана зекет бергиле!...»²

«Аллах ыйманыңарды (башкача айтканда, ыйман менен окуган намазыңарды) кабыл кылат. Албетте, Аллах адамдарга Мээримдүү жана Ырайымдуу»³

«(Оо, Мухаммад), ыйман келтирген пенделериме айткын! Намазды толук аткарышсын, ошондой эле соодалашуу жана дос туугандык, тааныш-билиш болбой турган Күнү (Кыямат келип калышынан мурда), Биз аларга ырыскы кылып берген нерселерден жашыруун жана ашкере кайыр-садага кылышсын».⁴

«Күн оогондон тээ түн караңгыга чейин намазды толук аткаргын жана таңкы окууну (багымдат намазын) да (толук аткаргын). Анткени, таңкы окуу (түн менен күндүздүн периштелери) бирге боло турган (катыша турган) намаз. Түндүн (бир бөлүгүндө) ойгонуп

1 «Бакара»: 43

2 «Бакара»: 110.

3 «Бакара»: 143.

4 «Ибрахим»: 31.

Нух алайхис саламдын дубасы:

«Оо, Раббым! мен Сенден өзүм билбеген нерсени суроодон панаа (коргоо) тилеймин! Эми, эгер мени кечирип, өз мээримиңе бөлөбөсөң, зыян көрүүчүлөрдөн болуп каламын».

(Худ: 47)

Лут алайхис саламдын дубасы:

«Эй, Раббым, бул бузуку коомдун үстүнө өзүң мени үстөмдүк кылгын» .

(Анкабут: 30).

Ибрахим алайхис саламдын дубасы:

«Оо, Раббым, мени жана урпактарымдан (болгон балдарымды) намазды толук аткаруучу кылгын. Оо, Раббым, дубамды кабыл кылгын. Оо, Раббым, эсеп-китеп боло турган (Кыямат) Күнү мени, ата-энемди жана жалпы момундарды кечире көр!»

(Ибрахим: 40-41).

Юсуф алайхис саламдын дубасы:

«Эй, асмандар жана жерди жараткан зат, дүйнө жана акыретте өзүң Эгемсин. (өмүрүм бүтүп, Сен өзүң белгилеп койгон ажалым жеткенде) мусулман абалымда жанымды алгын жана мени да саалых пенделериндин катарына кошкун» .

(Юсуф: 101).

Шуайб алайхис саламдын дубасы:

«Аллахтын өзүнө тобокел кылдык, Раббибиз биз менен коомбуз ортосуна акыйкат өкүм кыла көр. Өзүң өкүм кылуучулардын эң мыктысысын».

(Араф: 89).

* Дилибизди өзүндүн ыраазылыгыңа ылайык болгон амал жана ибадатка карай жолдо.

* Оо, Аллахым, чыдап болбой турган балээден, инсанды өлүмгө чейин сүдүрөп баруучу (мал, жан, үй-бүлөөгө) таандык мүшкүл ишке туш болуудан, апаат-балээден жана душмандарды кубандыра турган бир жамандыкка туш болуудан өзүң асырагын!

* Аллахым, күчсүз болуудан, жалкоолуктан, коркоктуктан, алжытып койуучу карылыктан, кабыр азабынан өзүң сактагын!

* Оо, Жаратуучум! мен өз напсима көп зулум кылдым. Сенден башка күнөөлөрдү кечирүүчү жок. Менин күнөөлөрүмдү кечир. Кечиримдүү жана Ырайымдуу жалгыз гана өзүңсүн!

* Оо, Аллахым! Пайдасы тийбей турган илимден, коркпой турган жүрөктөн, туйбай турган напсиден, кабыл болбой турган дубалардан панаа тилеймин.

* Оо, Аллахым! Тозок отунда күйүшүмө себеп боло турган ушак - кыйбаттардан, тозок отунан, байлык жана кембагалдыктын жамандыгынан мени өзүң асыра!

* Оо, Аллахым! Жаман пейилден жана жаман амалдардан, нафс арзуу кылган нерселерден асырагын. Кулагымдын, көзүмдүн, тилимдин, жүрөгүмдүн, денемдин жамандыгынан сактагын!

Ыйык Курандан кээ бир дубалар

Адам алайхис салам менен Обо энебиз бейиштен чыгарылганда мына бул дубаны окушкан:

«Эй, Раббыбыз! Биз өз жаныбызга жабыр - зулум кылдык. Эгер бизге кечирим жана ырайым кылбасаң, албетте зыян көрүүчүлөрдөн болуп калабыз»

(Араф: 23).

өзүң үчүн напил (ибадат) болгон намазды оку! Балким, сени (Акыретте) макталуу (же күнөкөр үммөттөрүңдү шапаат кылып, актай турган) орунда тирилтет».⁵

«Үй - бүлөөңдү жана жакын тууган уруктарыңды намаз окууга буюргун жана өзүң да (намаз окууда) чыдамдуу болгун!»⁶

«Чынында, момундар нажат табышты (ийгиликке жетишти). Алар намаздарында (коркуу жана үмүт менен) баш ийүүчү адамдар. Алар (бардык) намаздарын (убагында аткарып, каза болуштан) сактоочу адамдар.»⁷

«(Оо, Мухаммад), сен өзүңө вахий кылынган - китеп, Куранда болгон (аяттар) ды окугун жана намазды толук аткар! Албетте, намаз бузукулук менен жамандыктан тосот. Чындыгында Аллахты зикир кылуу - эстөө (бардык нерседен) улук»⁸

«Ошентип, (Оо, Мухаммад) алар (каапырлар) айтып жаткан сөздөргө сабыр - чыдамдуулук кылгын жана күн чыгышынан илгери жана батышынан мурда, Раббиңе мактоо - алкоо айтуу менен (ал затты) аруулап намаз окугун! Дагы түндүн (бир бөлүгүндө) жана саждалар (тактап айтканда намаздар) артынан да Ал Затты тазалап - тасбех айткын!»⁹

«(Оо, Мухаммад), Раббиңдин өкүмүнө сабыр кылгын! Негизи сен шек күмөнсүз Биздин көз алдыбызда-сың. Жана (таңда уйкудан) турган чагыңда Раббиңе мактоо - алкоо айтуу менен (ал затты бардык айып кемчиликтен) аруулагын! Ошондой эле түндөн (болгон сааттарда) жана жылдыздар жүз буруп кеткенге чейин да Аллахка тасбех айткын!»¹⁰

5 «Ал Ибра» 78-79

6 «Тоха»: 132.

7 «Момундар»: 1-2; 9.

8 «Анкабут»: 45.

9 «Коф»: 39-40

10 «Ат-Туур»: 48-49.

«Чындыгында адамзат чыдамсыз жаратылган. Эгер ага жамандык (көмбагалдык - кыйынчылык) келсе ал өтө сабырсыздык кылат. Качан ага жакшылык (байлык саламаттык) жетсе, ал өтө сараң (болуп калат). Бир гана намаз окуучулар (атап айтканда), мусулмандар гана андай эмес. Алар ар дайым намаз үстүндө болуучу заттар»¹.

Хадистерден үлгүлөр

* Пайгамбарыбыз саллоллоху алайхи ва саллам сахабаларынан сурады:

«Силердин бириңер үйүңөрдүн алдынан агып өткөн дарыяга же арыкка күнүнө беш маал жуунса, денемде кир калыптыр деп айтабы?» - дегенде. Сахаабалар: *«Эч кандай кир калбайт»* - деп жооп беришти. Пайгамбарыбыз саллоллоху алайхи ва саллам:

«Беш маал намаз дагы мына ушуга окшойт. Аллах таала бул окулган намаздар себептүү күнөөлөрдү кечирет» - деди.

* *«Асир намазын каза кылып койгон адам, бала - чакасы, мал - дүйнөсүнөн ажыраган киши сыяктуу»* .

* *«Караңгы кечелерде мечитке барган кишилер, Акыретте бир нурга бөлөнүшү жөнүндө сүйүнчүлө»*.

* *«Кимде - ким намаз окуган жерде дааратын бузбастан отурган убакытка чейин, периштелер: «Жаратуучум, бул кишинин күнөөлөрүн кечир жана ырайымыңа бөлө»* - деп дуба кылышат» .

* *«Аллахга ант ичип айтам, кыялымда отун топтоого буюрсам, анан отун топтолсо. Кийин намазга буюрсам, намаз үчүн азан айтылса, кийин бир кишини момундарга*

Имамга ыктыда кылып жамаат менен бирге намаз окуган киши бардык амалдарда имамдан кийин аракет кылат, андан алдын өтүп кетпейт. Жамаатка кечигип келип кошулган киши, такбир айтып имамга эргешет. Акыркы отурушта «Аттахиййат» ты окуп, имамдын салам беришин күтөт. Имам эки тарапка салам берип жатканда, салам бербей «Аллоху акбар» деп тик турат да, кечиккен ирекеттерди өзү окуп намазды бүтүрөт. Бир ирекеттин рүкүсүнө үлгүргөн же имам рүкүдөн баш көтөрбөсүнөн алдын ниет кылып, жамаатка кошулган киши ошол ирекетти окуган болуп эсептелет.

Дуба.

Аллах таала Бакара сүрөсүнүн 186-аятында ушундай дейт:

«(Эй Мухаммад) Пенделерим сенден Мен жөнүндө сурашса, Мен аларга жакынмын. Мага дуба кылган убактарыңда дуба кылуучулардын дубасын кабылдаймын. Демек, Акыйкат Жолго жүрүүлөрү үчүн алар да менин (чакырыгыма) жооп кылышсын жана Мага ыйман келтиришсин».

Пайгамбарыбыз Мухаммад саллоллоху алайхи ва саллам: *«дуба ибадаттардын чучугу»* деп айткан. Ошондуктан намаздын соңунда Пайгамбарыбыз саллоллоху алайхи ва саллам тарабынан осуят кылынган мына бул дубаларды окуу максатка ылайык болот.

* Эй Роббыбыз, бизге бул дүйнөдө да, акыретте да жакшылыкты бергин жана бизди тозок азабынан сактагын.

* Аллахым мен Сенден туура жол, такыбаа (коркуу), абийир жана (бирөөгө муктаж болбоону) сураймын.

* Оо, Аллахым, мени кечир, өзүңдүн туура жолуңа башта, менин күнөөлөрүмдү кечир жана адал нерселер менен ырыскылантыр.

¹ «Маариж»: 19-23

салам бербейт ичинен «Аллоху акбар» деп кыямга турат да калган эки ирекетти жеке өзү окуп бүтүрөт.

Имамга эргешүү (ыктыда кылуу)

Сүйүктүү пайгамбарыбыз Мухаммад алайхис-салам өзүнүн бир хадисинде жамаат менен окулган намаздын сообу, жалгыз окулган намаздын сообунан жыйырма жети эсе артык экендигин айткан. Беш убак намаздын жалаң гана парызы, жума намазынын эки ирекет парызы, айт намаздары, Рамазан айындагы таравих жана витр намаздары имамга ыктыда кылынып окулат. Имамга эргешип жамаат менен намаз окуй турган киши «Муктадий» деп аталат.

Муктадий төмөндөгүлөргө амал кылуусу керек.

1. Оболу окулуп жаткан намазга да имамга да эргешишке ниет кылуусу зарыл. Мисалы: **«Аллах ыраазылыгы үчүн бүгүнкү багымдат намазынын эки ирекет парызын ушул имамга эргешип окууну ниет кылдым»** .

2. Имам такбири тахриманы айткандан кийин, муктадий дагы анын артынан такбир айтып, колдорун байлайт жана ичинен Сано дубасын гана окуйт. Имамга эргешип намаз окуп жаткан киши тик турганда (кыямда) Фатиха жана зам сүрөлөрдү окубайт. Үн чыгарып окула турган багымдат, шам, куптан намаздарынын парызында, жума намазынын парызында, айт намаздарында, рамазан айында таравих жана витр намаздарында имам Фатиха сүрөсүн бүтүшү менен, муктадий ичинен «Амийн» дейт.

3. Рүкүдө үч жолу «Субхана роббийал азиим» дейт. Имам «Самиаллоху лиман хамидах» деп тик турганда, муктадий «Роббана лакал хамд» дейт. Саждаларда дагы муктадий үч жолудан «Субхана роббийал ала» ны айтат.

4. Каадада отурганда муктадий ичинен «Аттахиййат», «Салават» «Роббана» дубаларын окуйт жана имам менен бирге салам берет.

имамдыкка өтүүнү буюрсам анан, намазга келбегендердин барып, үйүн өрттөсөм» .

** «Момундар куптан, багымдат намаздарындагы соопту билишкенде, бул намаздарды жамаат менен окуш үчүн, жөрмөлөп болсо да мечитке келишээр эле»*

** «Намаз инсан менен ширк жана күфр ортосундагы бир парда. Намазды окубай койуу, бул парданы алып таштоо болот»* .

** «Алар (каапырлар) менен мусулмандардын ортосун айырмалай турган белги намаз болуп саналат. Намазды кабыл кылбагандар каапырларга окшойт»*.

** «Пенде акыретте эң оболу намаздан суралат. Эгерде намазы жакшы болсо, анда башка амалдары дагы текшерилет. Эгерде намаздан өтпөсө, анда башка амалдары дагы текшерилбейт»*. Эгерде парыз намаздары толук болбосо, Аллах таала:

«Карагылачы, пендемдин напил намаздары бар бекен?» дейт. Намаздарынын кеми напил намаздар менен толтурулат. Калган амалдары дагы ушул сыяктуу эсеп - китеп кылынат».

** «Бир күнү Пайгамбар алайхис саламга намаз окубай таң атканча уктаган бир киши жөнүндө айтышты. Ошондо пайгамбарыбыз саллоллоху алайхи ва саллам: «андай болсо, ал адамдын кулагына шайтан сийип койуптур» - деди.*

** «Кимде - ким эрте менен багымдат намазынан уктап калса, шайтан анын арка мээсине үч түйүн түйүп койот жана ар бир түйүнгө: «түндөр узун, (беймарал) укта» - деп сыйкырлайт. Эгерде ал адам ойгонуп Аллахты зикир кылса, түйүндөрдүн биринчиси, даарат алганда экинчиси, намаз окуганда калганы дагы чечилип, көңүлү куунак болуп таң аттырат. Эгерде ойгонбосо, шайтан түйүп койгон түйүндөрдүн таасиринде жалкоолук менен таң атканча уктап калат»* .

* «Түнү туруп ибадат кылган жана аялын ойготкон, аялы турууну каалабаса, жүзүнө суу сепкен адамга Аллах ырайымын жаадырсын. Түнү туруп намаз окуп анан күйөөсүн дагы ойготкон, эгерде күйөөсү турууну каалабаса, жүзүнө суу сепкен аялга Аллах ырайымын жаадырсын» .

* «Намаз бейиштин ачкычы».

* «Намаз диндин түркүгү».

* «Намаз момундун меражы».

* **«Оо, Мухаммад, бир күндө үмөттөрүңө беш убак-намазды парыз кылдым. Өзүмчө убада кылдым, ким ушул беш убак намазды өз убагында аткарып жүрсө, ал кишини бейишке киргиземин. Ким өз убагында аткарбаса, ал пендеге убадам жок»**¹

Азан

**Аллоху акбар! Аллоху акбар!
Аллоху акбар! Аллоху акбар!
Ашхаду ал лаилааха иллаллох!
Ашхаду ал лаилааха иллаллох!**

**Ашхаду анна Мухаммадар росуллаллох!
Ашхаду анна Мухаммадар росуллаллох!
Хаййа лас солах! Хаййа лас солах!
Хаййа лал фалах! Хаййа лал фалах!**

**Аллоху акбар! Аллоху акбар!
Лаа илаха иллаллох!**

¹ «Хадис Кудсий»

2. Намаз баштап жатканда «Аллоху акбар» - деп баш бармактарын кулак жумшагына коюу, жүзүн кыбылага каратуу. Аялдардын колдорун көкүрөк барабарына көтөрүүсү.

3. Азанчынын такбиринде «Хаййа алас-солах» деп бүтүшү менен ордуна туруу, «Код-коматис-солах» дегенде «Аллоху акбар» деп намазды баштоо.

4. Кыямда сажда кыла турган жерге, рүкүдө буттарынын үстүнө, саждада мурдунун жумшагына, каадада көкүрөк ортосуна, саламда далысына кароо.

5. Саждага бараарда оболу тизелерди, андан соң колдорду жерге коюу.

6. Намазда эстегиси келсе оозду ачпай эстөө. Эгер буга күчү жетпесе, сол колдун аркасы же оң колдун алды менен оозду жабуу.

Мусаапырдын намазы.

Биздин динибиз инсандар үчүн өтө оңой жеңилдетип берилген дин. Ошондуктан мусапырларга да кыйла жеңилдиктерди берип койгон. Жашап жаткан жеринен орточо жүрүшдө кеминде 18 сааттык (90 чакырым) жерге, он беш күндөн аз убакытка ниет кылып жолго чыккан киши, кыштагынын же шаарынын акыркы үйлөрү көрүнбөй калгандан баштап мусапыр эсептелет. Он беш же андан ашык күнгө ниет кылып чыгылса жолдо гана мусапыр болот, бара жаткан жердин биринчи үйлөрү көрүнгөндөн баштап өкүмдөрдү толук аткарат жана намазды толук окуйт. Мусапыр адам төрт ирекеттүү парыз намаздарын эки ирекетке кыскартып (багымдат намазынын парызы сыяктуу кылып) окуйт. Бирок шам намазынын үч ирекет парызын жана үч ирекеттүү витр намаздарын толук аткарат. Эгерде мусапыр эмес (муким) мусапыр кишиге ыктыда кылып намаз окуп жаткан болсо, анда имам эки ирекеттен соң салам бергенде, эргешүүчү

деп турганда «Роббана лакал хамд» - деп айтуу. Намазды жалгыз окугандар үчүн экөөнү тең айтуу.

5. Парыздардын биринен экинчисине өтүп жатканда «Аллоху акбар» деп айтуу.

6. Намазда башты өтө ийип да, өтө тике кылбастан, орточо кармоо.

7. Рүкүдө колдун бармактарынын арасын ачып эки тизени бекем чеңгелдөө, кеминде 3 жолу «Субхана роббийал азиим» - ди айтуу.

Аялдар манжаларын бириктирип тизенин үстүнө койушат, тизелерин бир аз бүгүшөт.

8. Саждада пешенени эки колдун ортосуна коюу, колдун бармактарын бириктирип кармоо. Баш бармакты каштын туурасына коюу.

9. Саждада эркектердин буттары, колдору, мурду жана пешенеси жерге тийип туруусу. Баштын эки кол арасында болуусу, чыканактардын жерге да кабыргага да тийбей туруусу жана буттардын бармактарын кыбылага каратуусу. Аялдардын колдору эки жанына тийип тыгыз абалда сажда кылынат.

10. Эркектер отурганда сол буттун үстүнө отуруп, оң буттун кадамын тик тутуп, бармактарын кыбылага каратып отуруусу. Аялдар буттарын оң тарапка каратып отуруусу.

11. Тик турганда эки бут арасын төрт бармак кеңдигинде ачык кармоо. Аялдар буттарын тыгыз тийгизип туруусу.

12. «Ташаххуд», «Салават», «Роббана» дубаларын окуу.

13. Оболю оң андан кийин сол тарапка салам берүү.

Намаздын мустахаптары

Көчөдө же талаада айтор дегеле ачык жерлерде намаз окумакчы болсо, алдынан бир жаныбар же адам өтпөөсү үчүн бир тосук коюу.

Аллах улук! 4 жолу.

Аллахдан башка теңир жок деп күбөлүк беремин! 2 жолу.

Мухаммад Аллахтын элчиси экенине күбөлүк беремин! 2 жолу.

Намазга келгиле, намазга келгиле!

Тозоктон куткаруучуга шашылгыла!

Тозоктон куткаруучуга шашылгыла!

Аллах улук, Аллах улук!

Аллахдан башка кудай жок!

Азан дубасы

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ
اَتِ مُحَمَّدٍ الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَالِدْرَجَةِ الْعَالِيَةِ
الرَّفِيْعَةِ وَاَبْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا الَّذِي وَعَدْتَهُ
وَارْزُقْنَا شَفَاعَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ

«Аллохумма робба хазихид-даватит-таммах. Вас-солатил коимах, ати Мухаммаданил васийлата вал фазийлах. Ваб асху макомам махмудан аллази вааддах варзукнаа шафаатаху йавмал кийамах. Иннака лаа тухлифул миаад»!

«Оо Аллахым, мына бул толук дааваттын, (чакырыктын) Раббысы жана даяр болгон намаздын Раббысы, Мухаммад саллоллоху алайхи ва салламга артыкчылыкты, жардамчылыкты жана бийик даражаны бергин. Аны өзүң убада кылган макталган жайда тирилтир».

Намаз окуунун тартиби

Бир күндө беш убак: (**багымдат, пешин, асир, шам, куптан**) намаз окуу ар бир мусулман эркекке жана аялга бирдей парыз.

Багымдат намазы

Багымдат намазы эки ирекет сүннөт, эки ирекет парыз. Багымдат намазынын эки ирекет сүннөтү төмөндөгүдөй окулат:

1. **«Аллахтын ыраазычылыгы үчүн кыбыла тарапка жүзүмдү бурдум, багымдат намазынын эки ирекет сүннөтүн өз убагында окууну ниет кылдым»** - деп айтылат.

2. **«Аллоху акбар»** - деп, эркектер колдорунун алаканын кыбылага каратып баш бармактарынын учун кулактарынын жумшагына тийгизишет. Аялдар колдорун көкүрөк үстүнө көтөрүшөт.

3. **Колдор байланат.** Эркектер оң колдун алаканын, сол колдун үстүнө коюшат. Оң колдун баш бармагы менен чыпалагы сол колдун билегине оролот Мындай абал **«кыям»** - деп аталат. Кыямда (тик турган абалда) сажда кыла турган жайды карап, кезеги менен төмөндөгүлөр окулат:

Сано дубасы

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَرَّكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

«Субханака аллохумма ва бихамдика ва табарокасмука ва таала жаддука ва лаа илааха гойрук».

«Аллахым сенин атың таберик. Улуктардын улугусуң. Сенден башка теңир жок».

- Рүкүдө «Субхана роббийал азиим» - ди үч жолудан аз айтуу же такыр айтпай койуу.

- Саждада «Субхана роббийал ала» ны үч жолудан аз айтуу же такыр айтпоо.

- Кыбылада, оң тарапта же сажда кыла турган жерде жандуу нерселердин сүрөтү болсо.

- Сапарда ээси ыраазы болбогон жерде намаз окуу.

- Сажда маалында бир бутун жерден көтөрүү.

Намаздын важыптары.

1. Кыямда Фатиха сүрөөсүн окуу.

2. Парыз намаздарынын алдынкы эки ирекетинде, витир жана напил намаздарынын ар-бир ирекетинде Фатихадан кийин зам сүрө окуу.

3. Үч же төрт ирекеттүү намаздарда экинчи ирекеттен кийин отуруу.

4. Имамдын багымдат, айт, жума намаздарында, шам, куптан, намаздарынын алдыңкы эки ирекетинде Фатиха жана зам сүрөнү үн чыгарып (ашкере) окуу. Пешин жана асир намаздарында болсо, имамдын да жалгыз окуган кишинин да үн чыгарбай (жашыруун) окуусу.

5. Витир намазында Кунут дубасын окуу.

Намаздын сүннөттөрү

1. «Аллоху акбар» деп намаз баштагандан кийин Санону окуу.

2. Санодон кийин ичинен «Аузубиллах» менен «Бисмилла» ни айтуу.

3. Фатиханы окугандан кийин «аамин» деп айтуу.

4. Имам рүкүдөн кийин «Самиаллоху лиман хамидах» -

Жума намазынын шарттары.

1. Пешин намазынын убактысынын кирүүсү
2. Намаздан мурда хутба окуу.
3. Имамдан тышкары кеминде үч киши жамаат болуусу шарт.
5. Жаами мечит болуусу.
6. Жамааттын топтолуусу.

Намазды буза турган абалдар.

- Намаз мезгилинде сүйлөө.
- Бир нерсе жеп же ичүү.
- Өзүнө угула турган даражада күлүү.
- Бирөөгө салам берүү же алик алуу.
- Кыбыладан башка тарапка бурулуу.
 - Дүйнө иши тууралуу намазда туруп «уф», «ох-вох» десе же ыйласа. (Күнөөлөрүнө тооба кылып, Аллахдан кечирим сурап ыйласа болот).
 - Бир рүкүдө үч жолудан артык башка кыймыл аракет кылуу. (мисалы: кийимин оңдоп, тырманса ж.б.)
 - Намазда окулган аяттардын мааниси өзгөрүп, бузула турган даражада ката окуса.
 - Намаз окуп жатканда мурундан кан же арка тараптан желдин келүүсү, (таарат сынса).
 - Сажда мезгилинде эки бутун тең жерден көтөрсө.

Намаздын сообун азайта турган аракеттер.

- Бармактарын кысыратуу, кийими же бир мүчөсү менен ойноо.
- Көздү жумуу, эки жагына алаңдап кароо.

«Аллоху акбар» - деп, эркектер колдорунун алаканын кыбылага каратып баш бармактарынын учун кулактарынын жумшагына тийгизишет. Аялдар колдорун көкүрөк үстүнө көтөрүшөт.

«Аллахтын ыраазычылыгы үчүн кыбыла тарапка жүзүмдү бурдум, багымдат намазынын эки ирекет сүннөтүн өз убагында окууну ниет кылдым» - деп айтылат.

Фатиха сүрөсү

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَالِكِ

يَوْمَ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ إِهْدِنَا

الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ

عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

Аузу биллахи минаш шайтонир рожиим.

Бисмиллахир рахманир рохиим.

Алхамду лиллахи роббил ааламиин. Ар рохманир рохиим. Малики явмиддиин. Иййака набуду ва иййака настаин. Ихдинас сиротол мустакиим. Сиротоллазийна ан амта алайхим гойрил магзуби алайхим валаззоллийн. (Мааниси)

«Аллахтын (алдынан) кубаланган шайтандын жамандыгынан панаа (жардам) сураймын.

Мээримдүү жана Ырайымдуу Аллахтын аты менен (баштаймын).

Бардык алкыш мактоолор ааламдардын Раббысы Аллах үчүн. (Ал) Мээримдүү жана Ырайымдуу. Кыямат күндүн падышасы. Сага гана сыйынабыз жана сенден гана жардам сурайбыз. Бизди бекем туура жолго башта. Өзүң немат (жакшылык) берген адамдардын жолуна. Сенин каар - газабыңа жолуккандардын жолуна эмес. Ошондой эле адашкандардын да жолуна эмес».

3. Ар ким ичинен Сано дубасын окуйт. Андан соң имам кетме - кет колдорун кулактарына көтөрүп, үч жолу такбир айтат. Жамаат дагы ага эргешишет. Биринчи жана экинчи такбирде колдор эки жанына түшүрүлөт. Үчүнчү такбирден кийин колдор байланып, кыям абалында турулат.

4. Ушундан кийин имам ичинен «Аузу» ну жана «Бисмилла» ни айтып, үн чыгарып «Фатиха» жана зам сүрөсүн окуйт.

5. Рүкү жана саждадан соң экинчи ирекетке турулат. Имам Фатиха сүрөсү менен бир зам сүрө окугандан кийин, рүкүгө барбай туруп, куду биринчи ирекеттегидей кылып үч жолу такбир айтат. Төртүнчү такбирден кийин колдор байланбастан рүкүгө кетилет жана саждалар аткарылат. Саждадан кийин «Аттахиййату» жана «Салават» окуп, салам берилип, намаз бүтөт.

Жума намазы

Жума намазы эки ирекет парыз, андан алдын жана кийин төрт ирекеттен сүннөт окулат. Биринчи жана акыркы сүннөттөр пешин намазынын сүннөттөрү сыяктуу окулат. Имамга ыктыда кылып окула турган эки ирекет парыз, багымдат намазынын эки ирекет парызына окшош окулат. Жума намазында эки ирекет парыз окулбастан туруп, имам минбарда хутба кылат.

Жума намазы эркектерге, туткунда болбогон (азаттарга), сапарда болбогондорго, жана ден соолугу саламат болгондорго парыз.

«Оо, Аллахым! Бул баланы бейиште бизди утурлап алуучу жана акырет сообунан бөлүшүүчү кыл. Оо, Мээримдүү Аллахым! Бул баланы бизге шапаат суроочу кыл жана анын шапаатын кабыл кыл» .

Жаназа балакатка жетпеген кыз бала үчүн окулуп жаткан болсо, төмөндөгү дуба окулат:

«Аллохуммажалха лана фаротав-важалха лана ажров-ва зухров-важалха лана шафиатам ва мушаффабах» . (мааниси).

«Аллахым! Ушул кыз баланы бейиште бизди утурлап алуучу жана акырет сообунан бөлүшүүчү кыл. Оо, Мээримдүү Аллахым! Бул кызды бизге шапаат суроочу кыл жана шапаатын кабыл кыл».

Бул дубаларды билбегендер: «Аллохуммагфирлий ва лаху ва лил-муминийна вал муминат» .

«Аллахым мени жана аны, эркек жана аял, бардык ыйман келтиргендерди кечир» - деп дуба кылса же «Роббана» дубасын окуса да болот. Жаназа намазына үлгүрбөй калган киши, жамаатка тез кошулуп ифтитах такбирин айтып имамга ыктыда кылат. Имам салам бергенден кийин, табыт көтөрүлбөстөн мурда калган такбирлерди өзү айтат.

Бойунан түшкөн же өлүк туулган балага жаназа окулбайт, ат койулуп жуулат жана матага оролуп көмүлөт. Тирүү туулуп анан, өлгөн бала жуулуп, жаназасы окулат.

Айт намазы

1. «Аллах ыраазылыгы үчүн Рамазан (же Курбан) айт намазын окууну ниет кылдым. Жүзүмдү кыбыла тарапка бурдум. Ушул имамга ыктыда кылдым» - деп ниет кылынат.

2. Имам «Аллоху акбар» деп такбир айткандан кийин, жамаат дагы колдорун көтөрүп, ичинен ифтитах такбирин айтат.

Кавсар сүрөсү

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ)

Иннаа атойнакал кавсар. Фа солли ли лироббика ванхар. Инна шааниака хувал абтар. (мааниси).

«(Оо, Мухаммад), албетте Биз сага Кавсарды тарттуу кылдык. Ошондуктан, сен Раббың үчүн намаз окугун жана (мал) союп курбандык чалгын! Албетте сени жаман көрүүчүлөрдүн куйругу кыркылган (тактап айтканда, алар жок болуп кетүүчү)!

Кавсар - бейиштеги таң калыштуу дарыя же булактын аты, анын суусу балдан таттуу, кар жана сүттөн ак. Андан ичкен адам эч качан чаңкабайт.

Ихлас сүрөөсү

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ اللَّهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ)

Кул хуваллоху ахад. Аллохус - сомад. Лам ялид. Ва лам юулад. Ва лам якуллаху куфуван ахад. (мааниси)

«(Эй, Мухаммад), айткын: «Ал - Аллах жалгыз. Аллах эч нерсеге муктаж эмес (бардык нерселер Ага гана муктаж). Ал туубаган жана туулбаган. Жана эч ким Ага (Аллахка) тең эмес».

Фалак сүрөсү

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ
وَمِنْ شَرِّ نَفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ)

Кул аузу бироббил фалак. Мин шарри ма холак. Ва мин шарри гасикин иза вакоб. Ва мин шаррин-наффасати фил укод. Ва мин шарри хасидин иза хасад.

«(Эй Мухаммад) айткын: Мен таң Раббисинен (мага) өзү жараткан нерселердин жамандыгынан; карангылыкка чүмкөгөн түндүн жамандыгынан; түйүндөргө дем салуучу (сыйкырчы) лардын жамандыгынан жана көрө албастык кылып жаткан көрө албастын жамандыгынан сактоосун сураймын»

Ан наас сүрөсү

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ مَلِكِ النَّاسِ إِلَهِ النَّاسِ مِنْ شَرِّ
الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ)

«Кул аузу бироббин-наси маликин - наси илахин-наси миң шаррил васвасил хоннас. Аллазий йувасвису фию судурин-наси минал жиннати ван-нас». (мааниси)

«(Эй Мухаммад) айткын: Мен (бардык) инсандардын Раббысынан, (бардык) инсандардын Падышасынан, (бардык) инсандардын Кудайынан (мага) жин жана ин-

Жаназа дубалары

Ар бир жаназада төмөндөгү дубалар окулат:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي حَيًّا وَمَيِّتًا وَغَائِبًا وَصَغِيرًا وَكَبِيرًا وَذَكَرْنَا وَأُنْثَيْنَا اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَاحْيِهِ عَلَيَّ الْإِسْلَامَ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَيَّ الْإِيمَانَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

«Аллохуммагфир ли хаййина ва маййитина ва шаахидина ва гоибина ва согийрина ва кабийрина ва закарина ва унсана. Аллохумма ман ахйайтаху минна фа ахйихи алал Ислам. Ва ман таваффайтаху минна фатаваффаху алал ийман.

«Эй Раббым! Тирүүбүздү жана өлүгүбүздү, бул жерде болгондорду жана болбогондорду, кичүүлөрүбүздү жана чоңдорубузду, эркек жана аялдарыбызды кечир. Аллахым, бизден туула турган жаңы урпактарыбызды Ислам дининде дүйнөгө келтир. Ажалы жетип дүйнөдөн көз жума тургандардын жандарын ыймандуу абалда алгын» .

Жаназасы окулуп жаткан майит, балакатка жетпеген уул бала болсо, мына бул дуба окулат:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرْطًا أَجْرًا وَذُخْرًا شَافِعًا وَ مُشَفَّعًا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

«Аллохуммажалху лана фаротав-важал ху лана ажров-ва зухров - вжалху лана шафиам - мушаффаан. (мааниси)

Тавхид келмеси

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ
الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا
يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ

*Ашхаду алла илааха иллаллооху вахдаху лаа шариика-
лах лахул мулку ва лахул хамду юхийу ва юмииту ва хува
хайул лаа ямууту биядихил хойру ва хува алаа кулли шай-
ин кодиир.*

«Шериги болбогон жалгыз Аллахдан башка (Илах-ку-
дай) жок деп күбөлүк берем. Мүлк Алланыкы, мактоо
дагы Аллахга гана таандык. (Ал) тирилтүүчү жана
өлтүрүүчү. Бирок өзү тирүү (эч качан) өлбөйт. Жакшы-
лыктар анын колунда гана ошондой эле Ал бардык нер-
сеге кадыр (кудурети жетет).

Жаназа намазы

Ниет: «Аллах ыраазылыгы үчүн жаназа намазын окуу-
ну ниет кылдым, ушул имамга ыктыда кылдым» .

Имам менен бирге такбир айтылгандан кийин, Сано дубасы окулат: «Субханака аллохумма ва бихамдик. Ва табара касмук ва таала жаддук ва жалла санаук ва ла илаха гойрук». Санодон кийин имам үн чыгарып, «Аллоху акбар» - деп такбир айтат. Бул такбирде колдор көтөрүлбөйт. Кол куушурулган абалда «Салават» дубасы окулат, анан колду көтөрбөстөн «Аллоху акбар» - деп такбир айтылат жана жаназа дубасы окулат. Дубадан соң колдор дагы куушурулган абалда «Аллоху акбар» - деп оң жана сол тараптарга салам берилет.

сандардан болгон, инсандардын дилдерине азгырылуу сала турган, (качан Алланын наамы аталганда) жашырынып ала турган азгыруучу (шайтан) дын жамандыгынан, сактоосун сураймын».

4. Зам сүрө окулуп болгондон кийин «Аллоху Акбар» - деп «рүкү» кылынат. Эркектер тизелерин бүкпөстөн, колдорунун бармактарын ачкан абалда тизелерин бекем чеңгелдеп ийилишет. Аялдар эркектерге караганда азыраак ийилишет. Тизелерин бир аз бүгүп, бармактарын ачпастан тизелерине тийгизишет.

Рүкүдө 3 жолу «Субхана роббийал азийм» (Эй бийик Раббим, сен бардык кемчилдиктерден аруу-тазасың) деп айтат.

5. Рүкүдөн «Сами Аллоху лиман хамидах» (Аллах өзүнө мактоо айткандарды угуучу) деп өйдө көтөрүлөт. Тик турган абал «коома» - деп аталат. Коома абалында «Роббана лакал хамд». (Эй Раббым, ар түрдүү алкоо - мактоолор жалгыз өзүңө болсун) деп айтат.

6. «Аллоху акбар» - деп оболу тизелер, кийин колдор, андан соң пешене жана мурун жерге тийгизилип, «сажда» кылынат. Саждада 3 жолу: «Субхана роббийал ала». (Эй Улук Раббым, сен бардык айыптардан аруу-тазасың), деп айтылат. Сажда кылып жатканда буттун манжалары кыбылага каратылат, эркектердин чыканактары жерге тийбейт. Аялдар чыканактарын жерге тийгизишет.

7. «Аллоху акбар» - деп саждадан баш көтөрөт жана тизе чөккөн абалда бир аз отурат, бул абал «жалса» деп аталат. Жалсада колдор, бармактар бош, эркин абалда санга коюлат. Бармак учтары тизе менен тең болушу керек. Эркектер сол буттарынын үстүнө отурушат, оң буттун манжалары кыбылага каратылат. Аялдар буттарын оң тараптан чыгарып отурушат.

8. «Аллоху акбар» - деп экинчи жолу сажда кылынат. Саждада 3 жолу «Субхана роббийал ала» деп айтылат. Ушуну менен биринчи ирекет бүттү.

«Субхана роббийал азийм»

«Роббана лакал хамд»

«Субхана роббийал ала»

Аятал курси

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 (اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ
 سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
 الْأَرْضِ مَنْ ذَ الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ
 يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ
 بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَا
 وَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ)

«Аллоху ла илаха илла хувал хаййул коййум. Ла таху-
 зуху синатув-ва ла навм. Лаху ма фис-самавати ва ма
 фил арз. Манзаллазий яшфау индаху илла биизних. Яламу
 ма байна айдихим ва ма холфахум ва ла йухитуна би шай-
 им - мин илмихи илла бима шаа. Васиа курсиййухус-сама-
 вати вал арз. Ва ла йаьудуху хифзухума ва хувал алийй-
 ул азийм. (мааниси).

Аллах (жалгыз) - Эч кандай теңир жок, Анын өзү гана бар. Ал тирүү жана түбөлүк туруучу. Аны үргүлөө да, уйку да албайт. Асмандардагы жана жердеги бардык нерселер Аныкы. Анын алдында эч ким (бирөөнү) Анын уруксатысыз колдой албайт. Ал алардын (бардык адамдардын) алдыларындагы жана аркаларындагы, бардык нерселерин билет. Алар болсо, Ал Заттын илиминен өзү каалаган гана нерселерди билишет. Анын курсиси асмандардан жана жерден кең. Асмандар менен жерди коргоп, сактап туруу Аны эч качан кыйнабайт. Ал эң Жогору жана Улук».

14. Рүкү.

15. Сажда.

16. Отуруп «Аттахиййату», «Салават», «Роббана» дубалары окулат.

18. Салам.

Намаздан кийинки дубалар

Намаз салам менен бүтөт. Саламдан кийинки (дубалар) ыктыярдуу амал болуп каалагандар айтат каалабаса окубайт, бирок соопту амал болуп саналат.

Парыз намаздарынан кийин төмөндөгү дубаны окуш сүннөт:

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

«Аллохумма антас-салам ва минкас-салам. Табарокта роббана ва таалайта йа залжалали вал икром». (мааниси):

«Оо Аллахым, Сен бардык айыптардан аруу-тазасың. Оо Кудуреттүү Аллахым, Сенин атың улук».

Ар дайым намазды бүтүргөндөн кийин **«Аятал курси»** окулса, тасбих кылынса сообу улук болот.

Тасбих

Субханаллох 33 жолу.

Алхамдулиллах 33 жолу.

Аллоху акбар 33 жолу.

9. Кайрадан **«Аллоху акбар»** деп кыямга (тик) турулат.

10. Кыямда «Бисмиллахир рохманир рохийм» - дан баштап Фатиха сүрөсү, анын аркасынан бир зам сүрө кошуп окулат. Окуп бүткөндөн кийин;

11. **«Аллоху акбар»** - деп рүкү кылынат. Рүкүдө 3 жолу **«Субхана роббийал азиим»** деп айтылат.

12. **«Самиаллоху лиман хамидах»** - деп тик туруп бара жатканда айтып, ал эми, тик турган абалда **«Роббана лалкал хамд»** деп айтылат.

13. **«Аллоху акбар»** деп саждага барылат. Саждада 3 жолу **«Субхана роббийал ала»** деп айтылат.

14. **«Аллоху акбар»** деп саждадан баш көтөрөт жана бир аз отурулат.

15. **«Аллоху акбар»** деп экинчи жолу сажда кылынат. Саждада 3 жолу **«Субхана роббийал ала»** - деп айтылат.

16. **«Аллоху акбар»** деп саждадан баш көтөрүлүп **«каадада»** отурулат жана каадада төмөндөгүлөр окулат:

«Аттахиййату» дубасы

أَحْيَا تُلِلَهُ وَالصَّلَاةُ وَالطَّيِّبَاتُ أَسْلَامٌ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

«Аттахиййату лиллахи вас-солавату ваттоййибат. Ассалому алайка аййухан-набиййу ва рохматуллохи ва барокатух. Ассаламу алайна ва ала ибадилахис-солихийн. Ашхаду алла илаха иллаллоху ва ашхаду анна Мухаммадан абдуху ва росулух». (мааниси).

«(Мал, дене, тил менен аткарыла турган бардык ибадаттар) Аллах үчүн. Эй, пайгамбар! Аллахтын ырахматы жана берекеси сизге болсун. Бизге жана жалпы салых момундарга Аллахтын саламы болсун. Күбөлүк беремин Аллахдан башка теңир жок. Жана күбөлүк беремин Мухаммад алайхис салам, Аллахтын пендеси жана элчиси экендигине».

Солават

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ
اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

Аллохумма солли ала Мухаммадив ва ала али Мухаммад. Кама соллайта ала Иброхима ва ала али Иброхим. Иннака хамидум мажид.

Аллохумма барик ала Мухаммадив ва ала али Мухаммад. Кама барокта ала Иброхима ва ала али Иброхим. Иннака хамидум мажид. (мааниси)

«Оо, жаратуучум, Иброхим жана анын үй-бүлөөсүнө ырайым кылганың сыяктуу Мухаммад жана ал заттын үй - бүлөөсүнө дагы ырайым багышта. Сен алкоо-мактоолорго ылайык жана Улуксуң.

«Оо, жаратуучум, Иброхим жана анын үй-бүлөөсүнө берекеңди бергениң сыяктуу, Мухаммад жана ал заттын үй - бүлөөсүнө дагы берекеңди жаадыр. Сен алкоо - мактоолорго ылайык жана Улуксуң.

Кунут дубасы

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ وَنُؤْمِنُ بِكَ وَ
نَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ كُلَّهُ نَشْكُرُكَ وَ
لَا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ اللَّهُمَّ إِنَّا نَعْبُدُكَ
لَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَإِلَيْكَ نَسْعَى وَ
نَحْفَدُ نَرْجُوا رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَكَ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَفَّارِ مُلْحَقٌ

Аллохумма инна настаинука ва настагфирука. Ва нумину бика ва натаваккалу алайка ва нусний алайкал хойро куллаху. Нашкурука ва ла накфурук. Ва нахлау ва натруку май-йафжурук.

Аллохумма иййака набуду ва лака нусоллий ва насжуду ва илайка насаа ва нахфиду наржу рохматак(а). Ва нахша азабака инна азабака бил куффари мулхик.

«Оо, Аллахым! Биз Сенден жардам тилейбиз, күнөөлөрүбүздү кечиришинди сурайбыз. Аллахым Сага ыйман келтиребиз, иштерибизде Сага сүйөнөбүз жана Сага таваккул кылабыз. Жана Сага мактоо айтабыз. Бардык жакшылыктар Сенден гана болот. Бизге берген нээматтарың үчүн Сага шүгүрчүлүк келтиребиз жана ызатсыз болбойбуз. Сага каршы ызатсыз болгон күнөөкөрлөрдөн айрылабыз, алар менен мамилени үзөбүз.

Оо, Аллахым! Биз жалгыз Сага гана кулчулук кылабыз, намазды Сен үчүн гана окуйбуз. Сага гана сажда кылабыз. Сага гана ынтылабыз. Ибадатты жөнөкөй кылып аткарабыз. Ырахматың көп болушун сурайбыз, азабыңдан коркобуз. Эч шек- күмөн жок, Сенин азабың каапырларга гана» (болот).

Куптан намазы

Куптан намазы төрт ирекет парыз, эки ирекет сүннөттөн турат. Куптан намазынын төрт ирекет парызы пешин намазынын парызы сыяктуу окулат, ниетте гана айырма болот. Куптандын эки ирекет сүннөтү дагы жогорудагы үйрөнгөн багымдат жана шам намаздарынын эки ирекет сүннөттөрүнө окшош.

Витр намазы

Витр намазы үч ирекеттүү болуп важып ибадат саналат. Важып ибадаты - парыздан төмөн, сүннөттөн улук турат. Окулуш тартиби: Витр намазы куптан намазынан кийин окулат.

1. Ниет.
2. Такбир.
3. Сано.
4. Фатиха, зам сүрө.
5. Рүкү.
6. Сажда.
7. Экинчи ирекетке туруп, Фатиха зам сүрө.
8. Рүкү.
9. Сажда.
10. Отуруп «Аттахиййату» дубасы.
11. Үчүнчү ирекетке туруп Фатиха, зам сүрө.
12. Зам сүрөдөн кийин ошол тик турган абалда «Аллоху акбар» деп кулак кагылат.
13. Кол куушурулуп, Кунут дубасы окулат.

Роббана дубасы

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

«Роббана атина фид - дуня хасанатав - ва фил ахироти хасанатав - ва кина азабан - нар».

«Эй Раббым, бизге бул дүйнөдө да акыретте да жакшылыктарды бергин жана бизди тозок отунан сактагын».

17. Оболу оң андан соң сол желкеге карап: «Ассаламу алайкум ва рахматуллох ва баракатух» деп салам берилип, намазды бүтүрөт.

«Ассаламу алайкум ва рахматуллох ва баракатух»

Пешин намазы

Пешин намазы төрт ирекет сүннөт, төрт ирекет парыз, жана дагы эки ирекет сүннөттөн турат:

Төрт ирекет сүннөт төмөндөгүдөй окулат:

1. Ниет кылынат.
2. Такбири тахрима айтылат.
3. Сано дубасы окулат.
4. Фатиха сүрөсү, кийин бир зам сүрө окулат.
5. Рүкү.
6. Сажда.
7. **«Аллоху акбар»** - деп тик туруп, дагы фатиха сүрөсүнө зам сүрө кошулуп окулат.
8. Рүкү.
9. Сажда.
10. Отуруп **«Аттахиййату»** окулат.
11. **«Аллоху акбар»** деп дагы туруп, фатиха жана зам сүрө окулат.
12. Рүкү.
13. Сажда.
14. **«Аллоху акбар»** деп төртүнчү ирекетке турулат, дагы фатиха сүрөсү жана зам сүрө.
15. Рүкү.
16. Сажда.
17. Отуруп, «Аттахиййату», «Салават», «Роббана» дубалары окулат.
18. Салам берип намазды аяктайт.

Пешин намазынын парызы да ушуга окшош окулат. Ниет кылынып жатканда гана «Аллах ыраазычылыгы үчүн пешин намазынын төрт ирекет парызын өз убагында окууга ниет кылдым» - деп айтылат. Мындан тышкары, парыз намаздарынын үчүнчү жана төртүнчү ирекеттеринде фатихадан кийин зам сүрө кошулбайт. Пешин намазы-

нын эки ирекет сүннөтү, багымдат намазынын сүннөтүнө окшош окулат.

Асир намазы

Асир намазы төрт ирекет парыздан турат. Бул намаз менен пешин намазынын парызынын окулушу окшош. Ниетте «Асир намазынын төрт ирекет парызын» деп айтылат.

Шам намазы

Шам намазы үч ирекет парыз жана эки ирекет сүннөт. Үч ирекет парыздын окулуш тартиби төмөндөгүдөй:

1. Ниет.
2. Такбир.
3. Сано.
4. Фатиха, зам сүрө кошулат.
5. Рүкү.
6. Сажда.
7. Туруп фатиха, зам сүрө.
8. Рүкү.
9. Сажда.
10. Отуруп «Аттахиййату» .
11. Туруп фатиханын өзү гана окулуп. Зам сүрө кошулбайт.
12. Рүкү.
13. Сажда.
14. Отуруп «Аттахиййату», «Салават», «Роббана» дубалары.
15. Салам.

Шам намазынын эки ирекет сүннөтү, багымдат намазынын эки ирекет сүннөтүнө окшош окулат.